UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, & ecclesiasticorum doctorum scriptis ...

Venetiis, 1579

De impedimentis matrimonij. c. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Visual Library

Deo gratũ eſſe: & memineris quantũ valeat eccleſię vs⁹. Matthe. 6. & ad Corinth. pria. 7.

cerdotibus benedicit. vt 33. q. 5. c. Aliter. ¶ Aliud eſt clandeſti
nũ, qđ fit ſine pręḋictis ſolennitatibus. 30. q. 5. ꝑ totum. Cui clã
deſtino Mrĩmonio ſacerdos cõſentiens eſt ſuſpẽdendus. De
clan. deſpõ. ca. Cũ inhibitio. qꝛ ex eo ſequunt̃ frequentius multa
mala, ⁊ ſcãdala ꝙ̃ plurima oriunt̃: ideo ab eccleſia eſt inhibitũ.
Et maxime concilio Tridẽtino. c. 1. Seſſ. 24. de refor. matrimo-
nij. Nõ quidẽ clãdeſtinuꝫ Matrimoniuꝫ publice erat ratificã-
duꝫ. De clã. deſp. ca. Nõ nobis. Quapropter prudens ſacerdos
dẽt diligenter intendere ꝙ talia nõ ſequant̃. Vñ ſm generalis
cõcilij cõſtitutionẽ, de clã. deſpõ. ca. Cuꝫ inhibitio. faciẽda ſunt
bãna i eccleſijs ꝑ parochũ ſacerdotẽ: anteꝙ̃ mrĩmoniũ cõtra
hat: ⁊ indicẽduꝫ eſt ꝑ tres dies feſtiuos cõtinuos in miſſaruꝫ ſo
lennijs: Vt ſiqs ſciat, inter tales ꝑſonas, q̃ inter ſe contrahere
debẽt, eſſe aliqđ impedimẽtuꝫ, infra cõpetẽtẽ terminuꝫ aſſignã
duꝫ debeat ipſũ ꝓducere ⁊ manifeſtare, in hęc vel ſĩlia verba.
vꝫ. Hę duę ꝑſonę N. ⁊ N. volũt cõtrahere Mrĩmoniũ: ſiqs eſt
q nouerit aliqđ impedimẽtũ eẽ inter has ꝑſonas, qđ mrĩmo-
niuꝫ inter eos ĩpediat, illud denunciet. Et de hoc admonemus
oẽs primo, ſcđo, ⁊ tertio, ⁊ ꝑemptorie infra talẽ terminũ. N. Et
alicubi, q ſine iſtis bãnis contrahũt, ſunt excõicati. Et ſi appa-
ruerit aliqua cõiectura ĩpedimẽti alicu⁹, ĩterdicẽdũ eſt illis ne
cõtrahãt donec veritas declaret̃, ⁊ oppoſitũ cõſtet. Qui aũt cõ
traxerint poſt ꝓhibitionẽ ſibi factã, ⁊ ĩpedimẽtũ extiterit, ille-
gitimos filios ꝓcreabũt: ⁊ ſacerdos q tales inhibitiones face
re cõtẽpſerit: vel regularis q interfuerit, ſuſpendi debẽt ab offi
cio ꝑ tres annos; Et ſiqs malitioſe falſuꝫ impedimentũ obiece
rit, canonicã vltionẽ nõ euadet: vt pꝫ vbi ſupra. ¶ Sãxit Tri
dẽtina Sinod⁹ nullũ eẽ mrĩmoniuꝫ, qđ ꝯtrahit̃ aliter ꝙ̃ pñte
proprio Parocho ⁊ duobus aut tribus teſtibus Seſſ. 8. cap. 1.
¶ Vagantes vero nõ vult ad mrĩmoniũ cõtrahẽdũ admitti,
niſi prius habita de ipſis diligenti inqſitione, obtentaqꝫ ab or
dinario licentia. Seſſ. 8. ca. 7. ¶ Nulluꝫ etiam eſſe poſſe matri-
monium inter raptorem ⁊ raptã, quandiu ipſa in raptoris po
teſtate permanſerit, decernit eadẽ ſancta Sinodus. Seſ. 8. ca. 6.

¶ De impedimentis Matrimonij, quę ſunt. 14. cap. 3.

IMpedimenta autem Matrimonij, quę Matrimonium
impediunt contrahendum, ⁊ dirimunt iã cõtractũ ſunt.

12.⁊ in his verſibus continentur, videlicet.

> Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
> Cultus, diſparitas, vis, ordo, ligamen, honeſtas,
> Si ſis affinis, ſi forte coire nequibis.
> Hec socianda vetant connubia: facta retractant.

¶ Primum impedimentum eſt Error: quod tripliciter poteſt
occurrere. Primū in pſona: vt ſi credat cōtrahi cū Martino
matrimoniuz, ⁊ contrahitur cuz Petro. Et hoc nulluz eſt.29.
q.1.ca. His ita. Scđo modo errat in fortuna: vt ſiqs credit con=
trahere cum diuite, ⁊ contrahit cum paupere. Tertio modo in
qualitate: vt ſi credat ↄtrahere cuz filia regis, vel alia pſona no
bili: ⁊ cōtrahit cū ruſtica. Vel credit contrahere cū virgine: ⁊
cōtrahit cuz meretrice. Et ī iſtis duob⁹ vltimis talis error non
impedit matrimoniuz. ¶ Scđm impedimētuz eſt Cōditio: qñ
qui liber eſt cōtrahit ignoranter cū ſerua: vel libera cuz ſeruo:
⁊ tūc nullū eſt Matrimoniū: niſi cognita cōdictione de nouo
cōtrahāt, vel cōſentiāt. Error tñ deterioris cōdictionis ipedit,
⁊ nō paris vel melioris: vt ſi ſeruus cōtrahit cū ancilla, q̄ cre
debat liberā: vel cum libera, q̄ credit ancillā: De cōiu. ſeruo.
cap. Propoſuit. ⁊ 29.q.1.§.1. ¶ Tertiuz impedimētuz eſt Voti.
Duplex eſt aūt votuz. ſ. ſimplex ⁊ ſolēne. Votuz ſimplex ipedit
Matrimoniū cōtrahēdū: ſed nō dirimit cōtractū. Votuz vero
ſolēne, qđ eſt p ſuſceptionem ſacri ordinis. ſ. ſubdiaconat⁹, vel
emiſſionem profeſſionis tacite vel expreſſe in aliqua religione
approbata, ipedit Matrimoniū cōtrahēduz: ⁊ dirimit iā con=
tractuz. Qui cleri. vel vo. ca. Meminim⁹. ⁊ ca. cōſuluit. ⁊ ca. in=
ſinuatione. De voto ⁊ vo. re. c. Qđ votū, lib. 6. Et tales cōtrahē=
tes ſunt excōicati. De cōſan. ⁊ affi. ca. Eos q. in cle. de conſang.
⁊ affi. ca. vlt. ¶ Quartuz impedimētum eſt Cognationis: Que
eſt triplex. ſ. carnalis, ſpiritualis, ⁊ legalis. Prima eſt cōſangui
nitas: que impedit Matrimoniū vſqz ad quartū gradū incluſi=
ue: ⁊ tales ſimiliter ſunt excōicati ſi cōtrahūt: ⁊ matrimoniū
eſt nullū. eo. cap. Eos q. Si vero vnus attineat alteri in tertio
vel quarto gradu, ⁊ alius in q̇nto, cōtrahere pñt: qꝛ ſemꝑ ſtan
dū eſt remotiori pſone in conſanguinitate. Ex cōſtitutione ve=
ro Synodi Tridentine, ex fornicatione cōtracta affinitas ī pri=
mo ⁊ ſcđo gradu tm̄: poſtea contractuz matrimoniuz dirimit.

¶ Cognatio ſpūalis eſt ꝯpaternitas, q̄ ꝓuenit ex datiõe vel ad
miniſtratione ſacroꝝ. Verbi grã. Sacerdos baptizat puerū: ꝛ
Martinꝰ ſuſcipit eū de ſacro fonte: vterqꝫ eſt pr̄ ſpūalis ipſius
pueri ꝛ cõpater pr̄is ꝛ mr̄is. Vn̄ ſuſcipiēs puerū nūq̄ȝ poterit
hr̄e i mr̄imoniū mr̄ez eiꝰ: nec ipſaȝ ꝑſonā, quā tenuit, ſi femina
ſit: nec vxor ſuſcipientis poterit hr̄e pr̄ez pueri, licet ipſa nõ ſuſce
perit, ſed vir ſuꝰ, ꝛ ecõtra. Silr̄ filij pr̄is carnalis ꝛ ſpūalis pñt
cõtrahere mr̄imoniū ſimul. Silr̄ cõpater põt filiā cõpatris ac
cipere: niſi ſit illa, q̄ tenuit. Põt ēt aliqs hr̄e duas cõmatres ſuc
ceſſiue i vxores, ſi ante mr̄imoniū effecte ſunt cõmatres. Idez
dicēdū eſt de filio vxoris habito ex priori viro, ꝛ ecõtra: q̄r mu
lier eū ſuſcipiēs nõ eſt cõmater viri ſequētis: ꝛ vir ſuſcipiens fi
liū alicuius de alia vxore nõ eſt cõpater ſequētis vxoris. Laicꝰ
baptizans aliquē non põt contrahere cum matre eius. Sacra
ſynodus Tridentina ſic conſtituit: vt vnus tantū ſiue vir, ſiue
mulier vel ad ſummū vnus ꝛ vna baptizatū de baptiſmo ſuſci
piant: inter quos ac baptizatum ꝛ illius patrem ꝛ matrē, nec
nõ inter baptizantez ꝛ baptizatuȝ, baptizatiqꝫ patrē ꝛ matrē
tātū, ꝛ ſpūalis cognatio cõtrahatur. Et ſanxit ꝑterea, vt paro-
chus, anteq̄ȝ ad Baptiſmū cõferēdū accedat, diligēter ab his,
ad quos ſpectabit, ſciſcitet, quē vel quos elegerint vt baptizatū
de ſacro fonte ſuſcipiāt, ꝛ eū, vel eos tantū ad eū ſuſcipiēdū ad
mittat: ꝛ in libro eorū noīa deſcribat: doceatqꝫ eos, quā cogna
tionem ꝯtraxerint: ne ignorantia vlla excuſari valeant. Quod
ſi vltra deſignatos baptizatuȝ tetigerint, cognationem ſpūalē
nullo pacto cõtrahāt. ¶ Cognatio aūt ſpūalis ſoluȝ cõtrahit
per baptiſmuȝ, vel cõfirmationeȝ. Catechiſmus qui baptiſmo
tanq̄ȝ exordiuȝ eſt, cognationē ſpiritualē inducit: ꝛ licet impe
diat Matrimoniuȝ cõtrahēduȝ, non tñ dirimit cõtractuȝ. De
cogna. ſpiri. cap. Catechiſmum. lib. 6. ¶ Cognatio legalis eſt
adoptio alicuius in filiuȝ vel filiā. Unde talis adoptatus: q̄ diu
durat adoptio, non poteſt accipere filiā carnalem adoptātis,
ſed bene poſt eius fractionē, que fit per emancipationem. Ado
ptās non poteſt aliquo tempore filiā adoptataȝ ducere in vxo
rem, nec etiam poſt emancipationem. ff. de Ritu. nup. ꝯ adop.
l. Adoptiuꝰ, Item l. qn etiam. eo. ti. ¶ Quintum impedimen-
tū eſt Criminis. Tria ſunt crimina, q̄ impediūt Matrimoniuȝ
con-

cōtrahēduz, ⁊ dirimunt ꝯtractum. ſ. adulterās cuz cōiugata, ⁊
machinās in mortē viri, vel ecōtra machinās in mortē vxo-
ris effectu ſecuto. Secūdo, ſi viuente viro eius ꝓmittit adulterę
eam ducere in vxorem. Tertio, ſi viuente legitima vxore ſcien-
ter adulterā ſuperinducit in cōiugiuz. Si vero nullus iſtoꝝ ca
ſuum interuenerit, pōt eaz ducere. De eo qui duxit in matri. quaz
pol. per adul. ca. Propoſitum cap. Super hoc. ⁊ cap. ſequenti.
co. ti. ¶ Sextuz impedimentuz eſt diſparitas cultus. Unde, fi-
delis non pōt contrahere cuz iudęa vel pagana. Poteſt tamē
contrahere ſpōſalia, ſi infidelis ꝓmittit conuerti ad fidem. Si
aūt alter cōiugium ꝯuertitur ad fidez ex iudaiſmo vel paganiſ-
mo: ⁊ alter remanet infidelis, ſi pōt ſine iniuria creatoris fieri,
poſſunt ſimul habitare. Si aūt periculuz eſt, ꝙ infidelis fidelez
ad infidelitatē vel peccatuz mortale trahat: ſoluit Matrimo-
niuz. Idē dicenduz de lapſis in hereſim. Si iudeus contraxit
cuz cōſanguinea, cōuerſus ad fidem pōt remanere cuz ea: niſi i
gradibus diuina lege ꝓhibitis. Paganus habens plures vxo-
res conuerſus ad fidē pōt retinere ſolam primā. De diuor. ca.
Quāto. Leui. 18. ¶ Septimū impedimentuz eſt Uiolētia, quę
excludit ꝯſenſuz, ſi tn̄ eſt talis, quę cadat in ꝯſtantē viruz: ſicut
metus mortis, verberuz, ⁊ ſeruit⁹, ⁊ metus ſtupri. Et ſi mulier
ſteterit cuz viro ꝑ annuz cuz dimidio: ⁊ ꝯſenſerit in carnalē co
pulā, nō dēt audiri: alias matrimoniuz nō valet. ¶ Octauuz ipe
dimētuz eſt Ordinis, q2 ordines ſubdiaconatus ⁊ ſupiores ipe
diūt Mrīmoniuz cōtrahēduz, ⁊ dirimunt iā ꝯtractuz ⁊ eſt ex-
cōicatio latę ſētētię ꝯtra tales. Qui cle. vel vo. c. De diacono. i
fi. ⁊ ca. Ex literarū. de ꝯſan. ⁊ affi. ca. Eos q cle. ¶ Nonum impe
dimētuz eſt Ligaminis: vnde nullus q legitime nupſerit pōt vi
uēte prima vxore aliam accipere. Et ſi inter eos fuerunt ſpon-
ſalia de futuro, ſilr nō pōt cum alia de futuro contrahere ſpon
ſalia. Si autē cuz alia cōtrahit ꝑ verba de pn̄ti, vel de futuro, ⁊
ſequitur copula carnalis, ſtabit cuz ſecunda: etiā ſi cum primo
ſponſalia de futuro fuiſſent iuramēto firmata. Si aligatus eſt
vxori, ⁊ nō eſt ſecuta carnalis copula: pōt ea inuita religionē
intrare: nō tn̄ ſi ſecuta eſt carnalis copula. Uxor credēs mari
tuz mortuuz, ſi nubat, ꝙdiu eſt in tali credētia, excuſat. Si autē
prim⁹ marit⁹ redierit: cuz ipſe tenet redire ⁊ manere: alias adul

tera cenſebit. De ſecun. nup. c. Dñs. 27. q. 1. c. Qui deſponſatam.
¶ Decimum impedimentum eſt publicę honeſtatis iuſtitia: q̃ eſt qñ aliqs aliquã mulierẽ deſponſat exiſtentẽ annoꝝ 7. ⁊ ſup: qui licet eã non cognoſcat carnaliter, nullus tñ de cõſanguinitate ipſius mulieris pt eã ducere in vxorẽ: nec ipſe aliã de conſanguinitate ipſius. De deſpon. impu. c. iuuenis: ⁊ c. ad audientiã. eo. ti. Sed iuſtitię publicę honeſtatis impedimẽtũ, vbi ſponſalia quacũque rõne valida nõ erunt, Sãcta Synod⁹ Tridẽtina prorſus tollit: vbi aũt valida fuerint primum gradũ (inqt) nõ excedãt. ¶ Undecimũ impedimentũ eſt Affinitatis: qd eſt qñ aliqs aliquã mulierẽ carnaliter infra clauſtra pudoris ⁊ cõplete cognoſcit. Talis mulier efficit affinis oĩuz cõſanguineoꝝ ipſius, ⁊ ipſe efficit affinis oĩum mulierũ cõſanguinearũ dictę mulieris vſque ad quartũ gradũ incluſiue. Et moriente cõſanguineo, quo cõtrahit affinitas, pſona q̃ ſuperuiuit remanet affinis. De cõſan. ⁊ aff. c. Nõ ſuper his. ¶ Duodecimum impedimentũ eſt Impotentia coeundi, q̃ eſt duplex. ſ. naturalis ⁊ accidentalis. Naturalis: vt frigiditas in viro: ⁊ arctatio in muliere: ⁊ defect⁹ ętatis in puero, Accidẽtalis: vt caſtratio, ⁊ maleficiatio. Impotentia naturalis, alia tpalis, aliã ppetua. Tẽporalis impedit matrimonium p tps quo durat: ſicut defectus ętatis in pueꝝ. Perpetua impedit contrahendum: ⁊ dirimit contractũ. Arctatio in muliere medicina remoueri debet, vel per aſſiduũ coituz eſt aperienda: q̃ ſi non valet remoueri, nullũ eſt matrimoniũ. De fri. ⁊ male. c. Accepiſti. Si mulier arctata, ab vno cognoſci nõ pt, ⁊ poſtea ab alio cognoſcat, reddenda eſt primo. ¶ Accidẽtalis impotẽtia, ſiue caſtratio impedit. Maleficium aũt ſi tpale eſt, nõ impedit. Si aũt perpetuũ eſt: qd cognoſcitur, ſi per triẽnium continuum perſiſtentes actu venereo nõ poſſunt ſe cognoſcere: tunc impedit contrahendũ, ⁊ dirimit contractum. Et hęc impedimenta intelliguntur eſſe, ſi pręceſſerit matrimonium. ¶ Alia duo impedimẽta ſunt, quę impediunt matrimonium contrahendum: ſed non dirimunt cõtractum. ſ. impedimentum feriarum. ſ. ab Aduentu Domini nři Ieſu Chriſti, vſque in diẽ Epiphanię, ⁊ a feria quarta cinerũ vſque in octauam paſchatis incluſiue: (nam in alijs tẽporibus nuptias celebrarẽ Sancta Sinodus Tridentina pmittit.)

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tit.) Quibus temporibus licet poſſit cõtrahi matrimoniũ per verba de pręſenti ⁊ ſemper ⁊ omni tpe, etiã quadrageſimali: non licet tamen traducere vxorem, vel ſolennizare nuptias, vel eam carnaliter cognoſcere. Et contrafacientes peccarent mortaliter. ¶ Aliud impedimentũ eſt Interdictũ eccleſię: qñ. ſ. ab eccleſia ex cauſa rõnabili interdicitur alicui cõtrahere matrimonium cum aliqua. Et iſta duo vltima impediunt matrimonium contrahendum, ſed non dirimunt contractũ. De clan. deſpon. c. Cum inhibitio. vnde verſ.

Eccleſię vetitum, necnon tempus feriarum
Impediunt fieri: permittunt facta teneri.

¶ Hec impedimenta ſtrictim ⁊ breuiſſime in ſubſtantia hic poſita ſunt, quantum fieri potuit. Sed qui ea diffuſius videre, ⁊ intelligere voluerit, legat Summam cõfeſſorum Piſanã, Angelicam, Silueſtrinam, Tabienam, ⁊ Roſellã, ⁊ alias ſummas caſuum conſcientię.

¶ De exhortatione ⁊ admonitione faciẽda ſpõſo ⁊ ſponſę per ſacerdotem: ⁊ de forma contrahendi matrimonium, ⁊ eius benedictione. Cap. 4.

INſtante aũt nuptiarũ celebratione, faciendę ſunt orõnes, ⁊ maxime in miſſa: ⁊ eſt dicenda miſſa de Spũ ſctõ cum orõne de beata Virgine, ⁊ alia orõne: q̃ incipit: Deus per quẽ mulier iungit viro ⁊c. vt in miſſali: ⁊ hortandi ſunt ſponſus ⁊ ſponſa ad ſacramẽtalẽ ⁊ cõfeſſionẽ: ⁊ i ea ſunt iſtruẽdi qualiter in mr̃imonio viuere debeãt: ⁊ q̃ cum oĩ honeſtate actum cõiugij exerceant: cõſiderantes q̃ inter eos eſt ſacramẽtũ ſanctę matris eccl'ę: quod eſt honeſte exercẽdũ: iuxta dictũ beati Pauli apl̃i primę ad Theſſalonic. c. 4. Vnuſquiſq̃ veſtrum ſciat vas ſuũ poſſidere in ſanctificatione, ⁊ honore, nõ in paſſione deſiderij, ſicut gentes quę ignorant deũ: qm̃ deus non vocauit vos in imũditiã, ſed in ſctificationẽ. Hoc aũt fiet, ſi in actu matrimonij procedẽt nõ ſicut equus ⁊ mul9, ſed ſicut

pſonę